gemeente
Het Hogeland

Raadsvoorstel

Onderwerp: Ontwerpbegroting 2025, begrotingswijziging 2024 en de concept jaarrekening 2023 Omgevingsdienst Groningen
Datum: 3 juli 2024
Agendapunt: 21
Behandeling: Besluitvormend
Portefeuille-houder(s): Wethouder A. Nolles
Steller: Werkman, Manon
Zaaknummer: Z.HHL.084114

1. Samenvatting
De gemeente Het Hogeland maakt voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, gebruik van de diensten van de Omgevingsdienst Groningen (ODG). De ODG voert alleen de wettelijk verplichte basismilieutaken (BTP) uit voor de gemeente Het Hogeland.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit
Voorgesteld wordt om:

- Kennis te nemen van de jaarstukken 2023 Omgevingsdienst Groningen;
- Kennis te nemen van de begrotingswijziging 2024
- Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2025 van de Omgevingsdienst Groningen;
- Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen

3. Inleiding
3.1 Aanleiding
In de vergadering van het AB van de ODG, op 28 maart 2024, is de ontwerpbegroting 2025 vastgesteld. Ook heeft de ODG op 1 februari de begrotingswijziging 2024 besproken. De stukken zijn op 12 april aangeboden aan de gemeente.

3.2 Bevoegdheid raad
Op grond van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen is de gemeenteraad bevoegd om een zienswijze op financiële stukken van dit samenwerkingsverband te geven.

3.3 Wettelijk of beleidskader
Bepalingen in de Wgr.

3.4 Historische context
Sinds 1 november 2013 is de ODG actief. Zij voert voor de gemeente taken uit op het gebied van vergunningverlening, handhaving en toezicht (VTH taken). Hiervoor is een gemeenschappelijke regeling aangegaan samen met alle Groninger gemeenten en de provincie Groningen.

4. Beoogd resultaat (of effect)
De inzet van de ODG wordt geleverd op basis van milieurisico's en een gelijk speelveld voor de bedrijven in de regio. De aanpassing van de wettelijke taken in de omgevingswet leiden ook nog in 2025 tot verschuivingen in de deelnemersbijdragen, zoals in de begroting is vermeld. Binnen deze beschikbare middelen zullen de taken door de ODG moeten uitgevoerd. Het jaar 2024 zal worden gebruikt om ervaring op te doen met het werken onder de Omgevingswet. Daarnaast wordt gestreefd naar een robuuste ODG die voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen.

5. Toelichting
5.1 Argumenten/motivering
Wijziging begroting 2024

De begroting 2024 is op een aantal punten gewijzigd;

- Deelnemersbijdrage
- Projecten
- Meerwerk
- Brzo
- Toelagen
- Detacheringen

De totale lasten stijgen t.o.v. de begroting 2024 met € 1.157.000 (van € 25.013.000 naar € 26.170.000). De bijdrage voor Het Hogeland daalt met € 52.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de gemeente Het Hogeland een herschikking van de jaaropdracht aan de ODG heeft doorgevoerd op basis van nacalculatie van de uit te voeren controles.

In onze begroting 2024 staat een bijdrage geraamd van € 1.222.000.
De begrotingswijziging gaat uit van € 1.210.000. Voorstel is om de begroting van Het Hogeland in lijn te brengen met de begrotingswijziging van de ODG.

Inkomsten (x € 1.000)	Begroting 2024		Begrotingswijziging		Begroting 2024 na wijziging	
Deelnemersbijdrage	€	16.428	€	-225	€	16.203
Projecten	€	1.695	€	991	€	2.686
Meerwerk	€	156	€	100	€	256
Brzo	€	6.405	€	292	€	6.697
Toelagen	€	150			€	150
Detacheringen	€	179			€	179
Totaal	**€**	**25.013**	**€**	**1.157**	**€**	**26.170**

Ontwerpbegroting 2025 ODG
Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de GR van de Omgevingsdienst Groningen wordt de ontwerpbegroting 2025 ODG ter zienswijze aan de raden en staten binnen de provincie Groningen aangeboden.

Enkele aandachtspunten ten aanzien van de ontwerpbegroting;

Uitbreiding van het takenpakket: overdracht provinciale bodemtaken
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gemeenten bevoegd gezag voor een
aantal bodemtaken. Wettelijk is vastgelegd dat deze taken onderdeel zijn van het basistakenpakket en daarmee dienen te worden overgedragen naar de Omgevingsdienst. In 2024 worden deze taken (net als in voorgaande jaren) uitgevoerd door de provincie en de gemeente Groningen. Volgens afspraak zullen deze taken vanaf 2025 volledig door de ODG
worden uitgevoerd. In 2024 betalen de gemeenten een vergoeding van € 283.000 voor de uitvoering van de taken door provincie Groningen. Dit bedrag is ook geraamd voor de uitvoering door de ODG in 2025. Medio 2024 wordt een businesscase opgesteld om de exacte omvang van de uitvoering door de ODG te bepalen. Mocht dit leiden tot een aanpassing van de deelnemersbijdrage, wordt deze verwerkt in een begrotingswijziging.

Inzet op personeel
Voor de komende jaren verwacht de ODG dat continue aandacht voor en de inzet van het op
peil houden van het personeelsbestand noodzakelijk is. Net als in andere jaren, is er sprake van natuurlijk verloop van personeel dat vervangen moet worden. De ODG ziet daarbij dat met name meer ervaren medewerkers hun ontwikkeling elders voortzetten, en dat het niet altijd makkelijk is om hen één op één te vervangen vanwege krapte op de arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt, met veel beschikbare vacatures, maakt ook dat medewerkers (wellicht meer dan in eerdere jaren) in beweging blijven. Dat is tegelijk een uitdaging, maar ook een kans. De ODG heeft sinds enkele jaren een gecombineerde aanpak gekozen om te zorgen voor een gezond en divers personeelsbestand, dat voldoet aan kwaliteitscriteria en dat de benodigde werkzaamheden kan uitvoeren.
Bovenstaande betekent ook een risico voor de ODG. Er wordt veel ingehuurd. Ongeveer 30% van het aantal fte's. Daarvoor is € 500.000 extra (incidenteel) opgenomen in de begroting 2025. Het lijkt er op dat dit niet voldoende zal zijn. Tevens is dit bedrag incidenteel. Hier ligt een uitdaging voor het bestuur van de ODG om de inhuurkosten naar beneden te krijgen.

Uitvoeringskosten Omgevingswet
De Omgevingswet is op 1 januari 2024 ingevoerd. Dit betekent een grote verandering voor zowel het inhoudelijke werk als de processen van de ODG en de inrichting van systemen. 2024 zal bij de ODG in het teken staan van het leren werken met de nieuwe wet- en regelgeving, het implementeren ervan in systemen en processen, en ervaring opdoen met het werken in de keten (met de ketenpartners van de ODG). In 2025 zal ruimte ontstaan om te evalueren, bijstellen en aanpassen. Dan zal ook bepaald kunnen worden wat de structurele effecten zijn op de competenties en samenstelling van het personeelsbestand, tijdsbesteding en kosten. Deze zullen landen in de jaaropdracht en (gewijzigde) begroting 2026.

Uitbreiding van het takenpakket: begeleiden initiatieven in havengebieden
Landelijk en in onze provincie spelen er allerlei ontwikkelingen en investeringen op het gebied van energietransitie en circulaire economie. Gezien deze ontwikkelingen en op basis van signalen van Groningen Seaports (GSP) is duidelijk dat komende jaren voor veel van dergelijke initiatieven (voor)overleg wordt gevraagd ten behoeve van vergunningverlening. Om deze inzet-vraag adequaat te kunnen bedienen heeft de ODG inmiddels een project-regiegroep gevormd met de provincie Groningen, GSP en de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland. De komende jaren zal ook de ontwikkeling van de uitbreiding van de Eemshaven

(Oostpolder) worden meegenomen in het overleg.

Weerstandsvermogen en risico's
Het weerstandsvermogen van de ODG bedraagt € 400.000 (stand begin 2024).
De risico's zijn gekwantificeerd tot een bedrag van € 400.000. Als deze risico's zich daadwerkelijk gaan voordoen in 2025 (wat niet ondenkbaar is gelet op de personele problematiek) betekent dit dat het weerstandsvermogen naar € 0 daalt.
Wordt het weerstandsvermogen negatief dan moeten deelnemers in de ODG extra bij gaan dragen.

De implementatie van het nieuwe VTH-systeem verloopt moeizaam. De kans bestaat dat dit niet goed gaat lukken. Dit kan financiële gevolgen hebben en zal dan om extra bijdragen van de deelnemers vragen.
Het is wenselijk om stevig de vinger aan de pols te houden m.b.t. de ontwikkeling van de financiën en risico's bij de ODG.

Ontwikkeling deelnemers bijdrage Het Hogeland
De deelnemersbijdrage wordt weergegeven in de onderstaande tabel.

Bijdrage ODG*	2025	2026	2027	2028
	€ 1.214	€ 1.203	€ 1.227	€ 1.252

* Bedragen x € 1.000

In onze begroting 2025 is een bijdrage van € 1.254.000 opgenomen voor de ODG.
In onze meerjarenraming loopt de bijdrage op tot € 1.331.000. Gelet op de hiervoor benoemde risico's wordt voorgesteld om de ramingen die nu in onze begroting zitten niet aan te passen.

Concept-Jaarstukken 2023 ODG
De jaarstukken van de ODG zijn nog in concept, omdat er nog geen accountantscontrole plaats heeft gevonden. Deze concept-jaarrekening sluit met een positief nettoresultaat van € 16.000. Dit positief resultaat zal aan de algemene reserve worden toegevoegd.

Samengevat is het overschot ten opzichte van de begroting ontstaan door;

Lagere kosten primair proces	€ 62.000 -/-
Hogere kosten overhead	€ 210.000
Hogere opbrengst treasury	€ 44.000 -/-
Post onvoorzien	€ 100.000 -/-
Vrijval reserves	€ 20.000 -/-
Totaal	**€ 16.000 -/-**

8. Vervolgtraject
8.1 Uitvoering
Omdat de raad het orgaan is dat zienswijzen in kan dienen is raadsbehandeling een vereiste.

8.3 Communicatie
Het besluit kenbaar maken aan de ODG.

Bijlage(n):
1 Ontwerpbegroting ODG 2025
2 Begrotingswijziging 2024
3 Concept jaarrekening 2023 ODG

Winsum, 21 mei 2024

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,	Burgemeester,
Paul van Vilsteren	Henk Jan Bolding